

OBSAH

PODĚKOVÁNÍ	5
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	6
OBSAH	9
1. PROČ ZKOUMAT PROCES TVORBY ZÁKONŮ?	13
2. JAKÉ ZÁKONY MÁ ZÁKONODÁRCE TVOŘIT?	18
2.1. Požadavek obecnosti	20
2.2. Požadavek jasnosti, určitosti a pravdivosti	25
2.3. Požadavek předvídatelnosti	28
2.4. Požadavky vnitřní bezrozpornosti a srozumitelnosti	29
3. JAK MÁ ZÁKONODÁRCE TAKOVÉ ZÁKONY TVOŘIT?	31
3.1. Povinnost zjistit skutkový stav a předvídat dopady	31
3.2. Povinnost vyvažovat různé zájmy	34
3.3. Povinnost sledovat účinky zákona a zákony následně opravovat či zlepšovat	37
3.4. Co je tedy úkolem zákonodárce?	41
4. JAK ZÁKONODÁRCE ZÁKONY TVOŘÍ ANEB NIC NENÍ BEZVADNÉ	44
4.1. Obecná východiska rozebíraných systémů zákonodárství	45
4.2. Vybrané pojistky a aktéři zákonodárského procesu	48
4.2.1. Vláda	48
4.2.1.1. Obecně k postavení jednotlivých vlád v zákonodárném procesu	48
4.2.1.2. Vnitřní legislativní pravidla jednotlivých vlád ...	51
4.2.1.3. Poradní orgány vlád	53
4.2.1.4. Vlády jakožto efektivní pojistky zákonodárského procesu?	60
4.2.2. Postavení poslanců „dolních“ komor a jejich vliv na zákonodárský proces	60
4.2.2.1. Zákonodárná iniciativa a pozměňovací návrhy poslanců	61
4.2.2.2. Účast poslanců ve výborech	63

4.2.3. Předsedající „dolních“ komor	66
4.2.4. „Horní komory“	68
4.2.4.1. Role v běžném legislativním procesu	69
4.2.4.2. Zákony vyžadující výslovný souhlas „horních komor“	70
4.2.4.3. Legislativní proces bez účasti „druhých komor“	73
4.2.4.4. „Druhé komory“ jakožto pojistky zákonodárného procesu v případě paralyzování „prvních komor“?	74
4.2.5. Prezident republiky	76
4.2.5.1. Český prezident a právo suspenzivního veta	77
4.2.5.2. Německý spolkový prezident jako strážce formy (i obsahu?)	78
4.2.5.3. Rakouský spolkový prezident jako verifikátor řádného vzniku zákona a pojistka v době krizových stavů	84
4.2.5.4. Prezident jakožto efektivní pojistka zákonodárného procesu?	87
4.2.6. Opozice	88
4.2.6.1. Pojem a úkol opozice	88
4.2.6.2. Opoziční práva	89
4.2.6.3. Exkurs: Diskuse o úpravě menšinových práv po volbách do Spolkového sněmu na podzim 2013	93
4.2.6.4. Role opozice a význam „opozičních“ práv pohledem Spolkového ústavního soudu	98
4.2.6.5. Opozice jakožto efektivní pojistka zákonodárného procesu?	100
4.2.7. Ústavní soudy	100
4.3. Procedurální vady zákonodárného procesu	104
4.3.1. Ryze technické vady zákonodárného procesu	104
4.3.2. Kompetenční vady	110
4.3.3. Využití a zneužití institutů zákonodárného procesu	117
4.3.3.1. Přílepký	117
4.3.3.2. Sběrné novely	120
4.3.3.3. Komplexní pozměňovací návrhy	123

4.3.4. Omezení parlamentní debaty jakožto vada zákonodárského procesu	125
4.3.5. Vady zákonodárského procesu pohledem Ústavního soudu aneb cesta tam a zase zpátky	132
5. JAKÉ ZÁKONY ZÁKONODÁRCE SKUTEČNĚ TVOŘÍ ANEB AKTUÁLNÍ VADY ZÁKONŮ A MOŽNOSTI JEJICH ELIMINACE	137
5.1. Aktuální vady zákonů obecně	137
5.2. Záplava norem jako hlavní problém současného zákonodárství?	138
5.2.1. Hlavní důsledky záplavy norem	138
5.2.2. Záplava norem jakožto příčina skomírajícího právního jazyka a stylu zákonů	140
5.2.3. Záplava norem jakožto příčina tendence zrychlovat legislativní proces	144
5.2.4. Příčiny záplavy norem a současného stavu zákonodárství	145
5.3. Možná řešení?	147
5.3.1. Úroveň pojmů zákonodárského procesu	147
5.3.2. Pročištění právního řádu a deregulace jako jeden z úkolů moci výkonné?	151
5.3.3. Přezkum nutnosti právní regulace a prognóza dopadů	159
5.3.4. Systémová evaluace přijatého zákonodárství a právního řádu obecně	161
5.3.5. Zdrženlivost zákonodárce a z ní pramenící delegace zákonodárství	163
5.3.6. Kodifikace jako cesta k větší přehlednosti a srozumitelnosti právního řádu?	165
5.3.7. Legislativní technika a jazyk	167
6. I CESTA MŮŽE BÝT CÍL	170
7. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	174
ZUSAMMENFASSUNG	182